

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2023A297**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN TIELT - OPTIELT

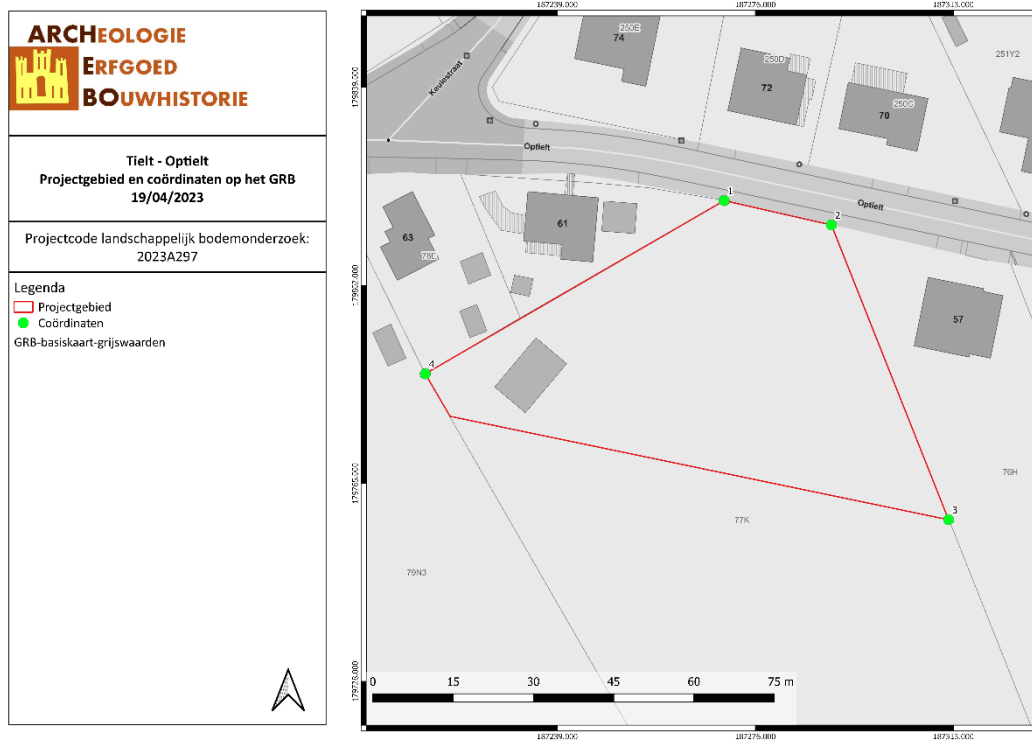
N. GEELEN, D. WIJNS & J. CLAESEN

APRIL 2023

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Tielt - Optielt																								
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaeken																								
Projectleiding:	Jan Claesen																								
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014																								
Locatie:	Vlaams-Brabant, Tielt-Winge, Tielt, Optielt																								
Coördinaten :	<table border="0"> <tr> <td>1</td> <td>X</td> <td>187270.16</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179817.82</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>X</td> <td>187290.20</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179813.27</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>X</td> <td>187312.10</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179758.20</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>X</td> <td>187214.35</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Y</td> <td>179785.48</td> </tr> </table>	1	X	187270.16		Y	179817.82	2	X	187290.20		Y	179813.27	3	X	187312.10		Y	179758.20	4	X	187214.35		Y	179785.48
1	X	187270.16																							
	Y	179817.82																							
2	X	187290.20																							
	Y	179813.27																							
3	X	187312.10																							
	Y	179758.20																							
4	X	187214.35																							
	Y	179785.48																							
Kadastrale percelen:	Tielt-Winge, afdeling 1/Tielt, sectie C, perceel 77K																								

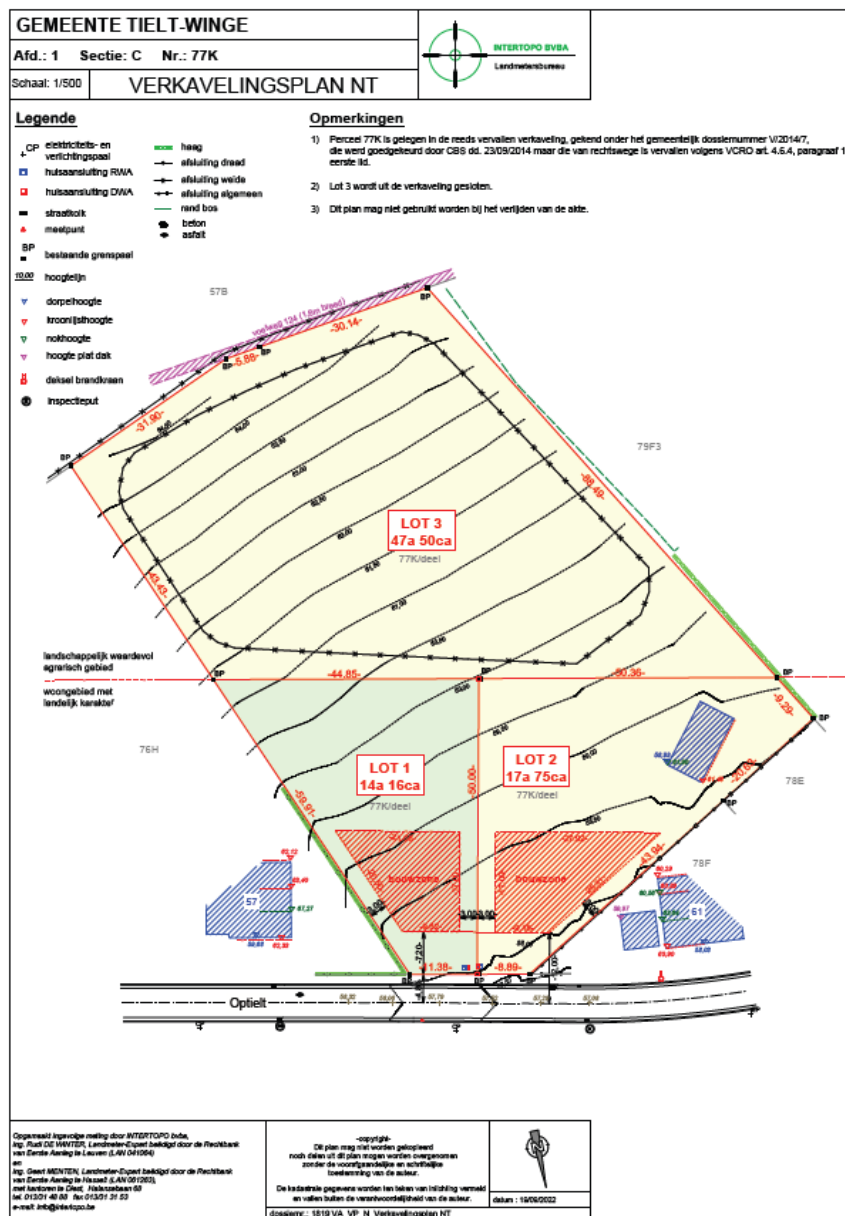
Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2023).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

Het projectgebied wordt verkaveld in drie loten. Loten 1 en 2 liggen in het noorden en op beide loten wordt een vrijstaande woning voorzien. Lot 3 ligt in het zuiden en omvat het volledige deel van het projectgebied dat binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied valt. Binnen lot 3 worden geen bodemingrepen gepland. Omdat er voor loten 1 en 2 nog geen bouwplannen beschikbaar zijn en er ook geen informatie is over bodemingrepen in de tuinzones wordt er uitgegaan van een maximale verstoringsgraad binnen deze 2 loten. Enkel de twee bouwzones omvatten het projectgebied van onderhavige nota.

Figuur 2: verkavelingsplan (opdrachtgever, 2022)

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem ¹

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizon en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizon op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.

Het projectgebied ligt op de noordelijke helling van een heuvel. De hoogte stijgt van ca. 58 m TAW in het noordwesten naar ca. 65 m TAW in het zuidoosten. Een stijging van ca. 7 m over een afstand van ca. 110 m. De heuvel waarop het projectgebied is gelegen grenst in het noorden aan een laaggelegen vallei met natte bodems en een grote hoeveelheid artificiële waterlopen. De Grote, Kleine en Vele Motte vormen in deze vallei de oorspronkelijke, natuurlijke waterlopen. Het projectgebied ligt tevens in een gradiëntzone, de overgang van laaggelegen natte gronden naar hoger gelegen droge gronden.

Gezien de topografische ligging op een helling in de nabijheid van waterlopen en in een gradiëntzone wordt de kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite eerder hoog ingeschat. De ligging op een helling en het hoge erosierisico zorgen er wel voor dat de verwachting naar beneden bijgesteld moet worden.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest, minstens sinds de tweede helft van de 18de eeuw. Het projectgebied was steeds in gebruik als landbouwgrond/weiland.

Binnen het projectgebied zijn er geen archeologische waarden bekend. Binnen een straal van 1 km rondom het projectgebied liggen 8 locaties. Het gaat om drie locaties waar metaaldetectievondsten gemeld werden, daterend van de Bronstijd tot en met de Nieuwste Tijd; de locatie van een verdwenen walgrachtsite uit de 16de eeuw, een parochiekerk uit de 16de eeuw, een windmolen uit de Nieuwe Tijd; een locatie waar veldkarteringen werden uitgevoerd, hier werden slakkenconcentraties en stukken verbrande leem (veldoven?), een Romeinse scherf, 2 scherven Andenne aardewerk, 6 stukken rood aardewerk, 1 scherf Raeren en 2 stukken kleipijp gevonden; tenslotte werd er 770 m naar het westen Laatmesolithisch materiaal aangetroffen (kernen, schrabbers, pijlpunten, microklingen, een bijl).

In de omgeving van het projectgebied werd nog geen archeologisch onderzoek uitgevoerd. Het potentieel voor kennisvermeerdering is bijgevolg groot. Het projectgebied bevindt zich landschappelijk en historisch gezien in een omgeving met archeologisch potentieel. Op basis hiervan kunnen sporensites aanwezig zijn, gaande van het Neolithicum tot en met de Nieuwe Tijd.

¹ CLAESSEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaeken, 2022.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota (id 24139)² opgemaakt voor een projectgebied aan de Optielt in Tielt, gemeente Tielt-Winge (Vlaams-Brabant). Het projectgebied zal verkaveld worden in 2 loten. Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 7937 m². Het zuidelijke deel van het projectgebied valt echter binnen landschappelijk waardevol agrarisch gebied. De geplande verkaveling beperkt zich bijgevolg tot het noordelijke deel van het projectgebied. In het programma van maatregelen werd deze zone daarom afgebakend als onderzoeksgebied. Het projectgebied van de onderhavige nota komt overeen met het onderzoeksgebied van het programma van maatregelen bij de archeologienota. De oppervlakte bedraagt ca. 3170 m².

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen valt het projectgebied binnen twee bodemtypes: wLbc in het westen en Lbp(c) in het oosten. wLbc is een droge zandleembodem met een sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont en klei-zand op geringe diepte (< 75 cm). Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25 cm dik is, donkerbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont. De ondergrond is soms gestratificeerd met afwisselend lemige en zandige laagjes. Roestverschijnselen liggen dieper dan 120 cm. Lbp(c) is een droge zandleembodem zonder profielontwikkeling met een bedolven textuur B horizont op minder dan 80 cm diepte. Deze colluviale bodems hebben geen profielontwikkeling. Ze hebben een homogeen uitzicht en bestaan uit materiaal afkomstig van hoger gelegen gronden. Ze vertonen een donker grijsbruine bouwvoor rustend op bruin zandlemig colluvium. De structuur is kruimelig in de bouwvoor, platig in de ondergrond, de consistentie is los en de beworteling regelmatig en diep. Houtskool en baksteenresten zijn verspreid over gans de diepte van het colluviaal dek. Het colluvium kan op wisselende diepte rusten op een bedolven textuur B, soms ook op Tertiair substraat.

Tijdens het landschappelijk bodemonderzoek werd er binnen het volledige terrein een goed bewaarde Bt horizont aangetroffen, al dan niet afgedekt door colluvium. Er was bijgevolg kans op het aantreffen van een steentijd artefactensite. Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werden er echter geen steentijd artefacten aangetroffen. Er werd bijgevolg geen verder onderzoek in functie van steentijd aanbevolen.

De bevindingen van het landschappelijk bodemonderzoek werden tijdens het proefsleuvenonderzoek nogmaals bevestigd. Er werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Het potentieel voor kennisvermeerdering is nihil en er wordt geen vervolgonderzoek voorgesteld.

² CLAESSEN J., WIJNS D. & GEELEN N., *Archeologienota Tielt-Optielt*, Kortenaken, 2022.

Tielt - Optielt Landschappelijke boringen op de Orthofoto van 2022 19/04/2023
Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2023A297
Legenda □ Projectgebied ● Landschappelijke boringen ● Bt horizont Orthofotomozalek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2022, Vlaanderen

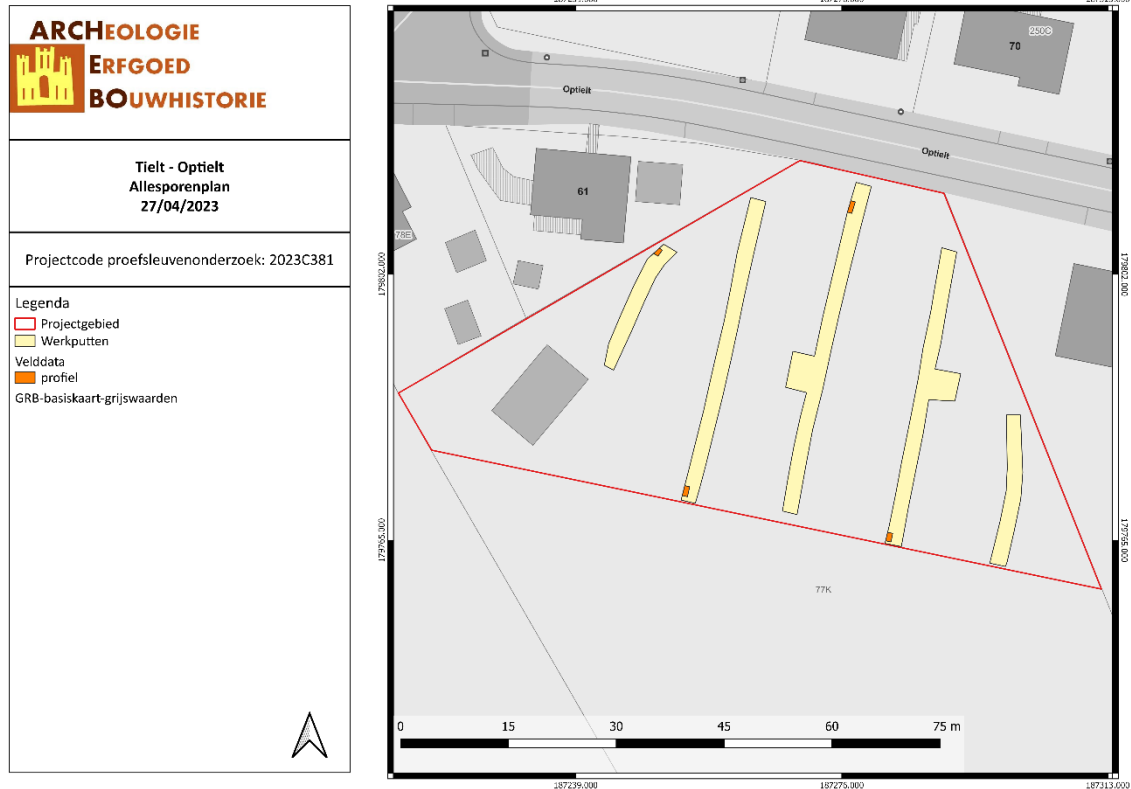

Figuur 3: Landschappelijke boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2023).

Tielt - Optielt Verkennende boringen op de Orthofoto van 2022 19/04/2023
Projectcode landschappelijk bodemonderzoek: 2023B180
Legenda □ Projectgebied ● Verkennende boringen ● Bt horizont Orthofotomozalek, middenschallig, winteropnamen, kleur, 2022, Vlaanderen

Figuur 4: Verkennende boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2023).

Figuur 5: Allesporenplan (Archebo bvba, 2023).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 3 april 2023 uitgevoerd landschappelijk bodemonderzoek en verkennende archeologische boringen en een op 26 april 2023 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem door landschappelijke boringen en het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een verkennend archeologisch booronderzoek en een proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van verkennende archeologische boringen of een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Tijdens het verkennend booronderzoek werden er geen steentijd artefacten aangetroffen. Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen archeologische relevante sporen aangetroffen. De kans op kennisvermeerdering is nihil.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2023).	2
Figuur 2: verkavelingsplan (opdrachtgever, 2022).....	3
Figuur 3: Landschappelijke boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2023).	6
Figuur 4: Verkennende boringen op de orthofoto (Archebo bvba, 2023).	6
Figuur 5: Allesporenplan (Archebo bvba, 2023).....	7